

עין משפט‏ **נר מצוה**

נה א מיי פ"ג מהל' סוטה הלכה ד':

נו ב ג מיי שם הל' יא

סמג עשין ז':

נו ד מיי שם הל' ה':

‏**מוסף רש"י**‏

משום ונוסרו כל הנשים. ואם לא היו מקלנין אותה אין כאן יסור אם מלא זכאה, ואטו מתטוונם לבישה ואפילו היא זכאה שלא נעמאה, מכל מקום פירוה היתה שהי קנה לה ונפתרה ההם. (סנהדרין מה.) דמוקטלה אין לך ייסור גדול מזה. ועממה לאו משום הכבוד היא (שם), מיתה יפה. ולא תכחו (שם). ביונייה עדיף ליה. כלומר גדול בעיניו טפי מניחא דנשיה, הלכך נוח לה שמיסקל בנחשה ונחשה לנמות, ואע"ג דליכא צערא דנפשה, ולא תכחו אותה להפשיטה, הלכך וו היא צריכה מיתה יפה (שם). צערא דגופייהא יפה עדיף ליה. גדול בעיניו טפי מביונייה, הלכך כשתפשיטנה וו היא יפה לה (שם). ובצמצולא. אור (שורבין קג.). דין ארבע מיתות. עונש דונמחא (כתובות ז'). פורענות נתיי שמים הדומה למיתה שהוא מחייב בה (סנהדרין יד.). גופל מן הגג. דומיל דסקילה, דמתנן (שם מה) בית הסקילה היתה גבוהה שמי קומות וקומה שלו הרי כאן שלש (שם ז'). דומה לנסקל שדומין אותו מיתת הסקילה לארץ (כתובות לא.). או חיה דורסתו. ארי מפילו לארץ והורגו דדיוסיה (שם). או נחש מכישו. והארס שורפו (שם). דקלי ליה זכאה ארס של נחש שורפו (סנהדרין ז'). או גמסר למילכות. וכן מתניין רלאו בסיף כי כן דרך המומעין על ידיהן חו היא מיתת סיף (כתובות ז'). או ליסטיין באין עליו. שדרך להרגו בסיף (סנהדרין יד.). בסרוגני. אכסריה וסא גגנין (כתובות ז'). שבמדה שאדם מודד בה מודדין לו. אם מודד ונתן זקקה לעני מלה חספני, הקב"ה מודד בתפניו ונתן לו (סנהדרין ז').

‏**תוספות שאנץ**‏

חבל המצוי מהו שיעכב בסוטה. תימה למה יעכב והלא פריעה דכתיב בקרא אינו מעכב דהא אמר רבי יהודה אם היה לבח נאה אינו מגלה ואם חיה שפחה נאה אינו פורעו. וי"ל דסבר כרבנן דפליגי עליה דרבי יהודה. עוד (אית בידה) (יש לומר) דקרא לא מיירי אלא היכא שאין לחוש להרהור. דין ד' מיתות לא בטלו מי שנתחייב סקילה או נופל מן הגג. וקשה מדאמרין (בכפות דף י') שנים אחד הרג שונג ואחד הרג מויד הקב"ה מומנן לפונדק אחד זה שהרג בשונג עולה בסולם ונופל על אותו שהרג מויד ואמאי והא לא מחיוב סקילה וזה שנופל עליו

ח:

ס **וְאַחֲרַי** כַּךְ מביא חב"ל המצרי. צירושלמי מפרש חבל המצרי וכפיפה המצרית צאין משירי הלשכה כחומת העיר ומגדליה ולא ידענא אי סודר שנחנק בו וסייף שנהרג בו דלמרינן פרק נגמר הדין (סנהדרין דף מג.) דצאין משל כבוד אי פירושו נמי משירי הלשכה כי הכא:

תנינא ואחר כך מביא חב"ל המצרי. ולא ידענא

מאי פשיט מהכא טפי מהא דקתני היא חגרה לו בללול דמשמע דחבל מצרי צעינן ממנש ועל כרחק לכתחילה למזוה צעינן אכל לאו דוקא לעכב דהיכא כתיב חבל המצרי או שום קשירה צמורה ולמה היה לו לעכב מיהו המדקדק בפירוש רש"י לא קשיא מידי דעיקר הבאתו קמבעיא ליה אי משום מדה צמדה דוקא חבל או משום שמיטת צגדים הואיל וצריך לקשור ללול לקשור חבל כדי ליפרע ממנה מיהו היכא דליכא חבל המצרי ואיכא ללול לא מהדרנא יותר מדאי בתר חבל: **ב"רם** שחרב בהמ"ק וכו'. וה"ה דבזמן הבית נהגו דין ד' מיתות מי שנתחייב בהן בלא עדים והתראה של א (לדנו בסנהדרין כדלמר צפ' אחר דיני ממונות (דף לו:) מעשה צרי שמעון בן שטח שהיה בזמן הבית דתינא אמר רבי שמעון בן שטח אראה נחממה אם לא ראייתי וכו' עד שהשיכו נחש ומקשינן והאי בר נחש הוא והתני רבי חייא וכו' אלא האי דנקט מיום שחרב בית המקדש מלתא דפסיקא נקט דצטנו ארבע מיתות לגמרי: **ב"י** שנתחייב סקילה. מקשי' מפרק השוכר את הפועלים (ב"מ דף פג:) דרבי אלעזר צרי שמעון הוה תפיס גנבי יומא חד פגע בזהוא כוזם אמר להו תפסוהו ותפסוהו^ו (וזקפיהו) וזקפיהו וקא צבי אמר לו רבי אל ירע לך שהוא וצנו צעלו נערה מאורסה ציוה"כ וזה שנתלה נחנק ואמאי לא פריך והאי בר הכי הוא בר סקילה הוא אכל לפרש"י לא קשיא מידי דפירש התם משום הכי נתלה משום דכל הנסקלין נתלין יש לומר דלאו דוקא נקט נופל מן הגג או חיה דורסתו אלא מעין מיתה שנתחייב בה יורג ויש מפרשים דצנו צעל תחילה דהויא לה צעולה דמתמו הוא צחנק אכל קשיא לרבי מהא דרבי צפרק אלו הן הגולין (מסות י:) דרש ריש לקיש והאלהים אנה לידו זה שהרג צמויד יושב תחת הסולם וזה שהרג צשוגג עולה ונופל והורגו והא לאו בר סקילה הוא ומריך אע"ג דלאו בר סקילה מיהו דרך ירידה הוא דכתיב (צמדבר לה) ויפל עליו וימות ואלו מתים דרך ירידה ואם הרגו בסיף הקדוש צ"ה נפרע מהם צעינן אחר:

מנימין

המקנא פרק ראשון סוטה

הכא עעמא מאי. אמרי רבנן שמזוה לבישה ואפילו היא טהורה משום ונוסרו כל הנשים שלא יציאו עזמן ליד חשד ותהיינה זנועות: **הספ.** שהיא נסקלת אין לך יסור גדול מזה לאחרות: **פרסי.** מיתה וצושה: **מר סנר ציונא** עדיף ליה. חשוב על האדם ושנו לו

טפי מנצטרא דגופיה הילכך מיתה יפה היא לו ליסקל לצוש ואע"פ שצטרו נמשך שאינו מממה למות ולא ליסקל ערוס ותצוה. א רבי יהודה סבר צטרא דגופא עדיף ליה וזו היא מיתה יפה לו ליסקל ערוס ואע"פ שמתצוה ולא יסקל בלצושו וימשך צטרו: **צבתי אים** לה ציוון עפי. שהיא ערומה עד לצב וראשה פרוע ויתן עליה תכשיתי והצ גנאי הוא לה שדרך בני אדם להתלוץ באלם ערוס ומנעלו צרגליו א ואמרי' שליח ערטיל וסיים מסאני. שליח מופשט כדמתרגמינן ופשט ושלח^א. ערטיל ערוס^ב: **משום דלמר מר.** לקמן צמדה שאדם מודד בה מודדין לו: **היא חגרה לו.** חגרה את עצמה בללול נאה להמנאות בפניו. בללול צמדיל בלע"ז: **פניסוה.** דעיקר הבאתו אינו אלא כדי שלא ישמטו: **פרגמה.** לרישא דקתני כל הרוצה אנשים:

פרגמה. פרס אותה: **מתנאי' יד** הסחיל צעצירה סחילה. בדרך תשמיע הירך נהנה תחילה צקירוצ צשר לפיכך תלקה ירך תחילה לקלל אותה דכתיב צמה ה' את ירכך נופלת ואת צטקן צצה (צמדבר ה:) **גב' ואע"ג דמדה.** עצמה צטילה שפסקו ארבע מיתות בית דין: **צמדה לא צטיל** שמודדין להם לעוצרי עצמה צמדה שמתחייבים להם ומתים צדומתה אותה מיתה: **דלמר רב יוסף.** הגמרא קלמר דלמר רב יוסף נמי צעלמא וכן תני כו': **דין ארבע מיתות.** דין שמים שהיא דוגמטו: **נופל מן הגג.** דומיא דסקילה דמתנן (סנהדרין דף מה.) בית הסקילה היה גבוה שמי קומות אחד מן העדים צא ודחפו כו': **חיה דורסו** ארי דורסו בלצפריו ומפילו לארץ וגם זה דומה לנסקל: **נחש מכישו.** והארס שורפו: **נמסר למלכות.** ומיתה מלכות מתחין את ראשו בסייף והרג נמי סייף הוא כדלמרינן בסנהדרין (דף נב:): **פרוגני.** צומנל"ט והוא חולי צגרונו: **בסאסאס.** צחון אותה סאה עצמה כשאתה משלחה לאצרון תריצנה: ואין לי אלא סאה. עצירה גדולה: **פרקב.** חלי סאה. תרי וקצ דהיינו ג' קצין: **סומן ועוכלא.** משקלות קטנים הן ושיעורן צצבא צתרא צהמוכר את הספינה (דף צ:). **ומנין שכל פרוטה ופרוטה וכו'.** ואע"פ שלא נפרטו ממנו פסע ראשונה ושניה לא ויתרו לו פליהם אלא מצרפין לו אותן לחשבון: **ליראוס** לו א: **פרסה לו.** כנגדו: **כפה.** כעף: פניה

‏**גליון הש"ם**‏ **מתנאי' במדה שאדם מודד.** עיין סנהדרין דף 5 ע"ה:

‏**לעזי רש"י**‏ **בבב"ל** [ובבבירד"ל]. אגו, חגורה, חרט. **בומנל"ט** [בב"ן מלג"ט] דלקת שקדים מוגלתית.

מסורת הש"ם

א) [סנהדרין מה. וס"ג, **ב**] כמובט סה: **א**) [לקמן ט, **ד**] [מגילה יב:], **ב**) סנהדרין א: ע"ש כמובט **ג**.) [סנהדרין ק. חוספתא פ"ג, **א**] [בסנהדרין ק. איתא ר' מאיר אומר וכו' וכן מוכרח להיות לפי מאי דמסיק הש"ס לקמן טו: דשמעי' לר' מאיר דקלמר היא האפלתו וכו' ע"ש צפרש"י וכן אי' בחוספתא ריש פרק ג הוי ר' מאיר אומר וכו'). **ה**) ס"א ומר סבה, **ו**) [ויקרא טז, י] [צבראשית ג, **ג**], **ז**) [שיר ליעל ז: נחמשה], **ח**) עיצ"ז מ"ו,

‏**תורה אור השלם**‏

- ↑ והשבתי וקומו מן הארץ והוסרו כל הנשים ולא תעשינה בותחבנה: יחזקאל כג מח
- ↑ לא תסב ולא תטור את בני עמך ואִהֲבָתָ לְרֵעִי כַּמִּוֶּךְ אֲנִי יְיָ: ויקרא יט יח
- ↑ בסאסאה בשלחה תריבקה וקנה ברוחו הקשה ביום קרים: ישעיהו כו ח
- ↑ כי כל סאון סאון ברעש ושלמה מגוללה בדרמים וקושה לשרפה מאבכלת אשו: ישעיהו ט ד
- ↑ ראה זה קצאחתי אמרה קהלת אחת לאחת למצא חשבון: קהלת ז כו

‏**הגהות הב"ח**‏

א) רש"י ד"ה צהי וכו' ואמרי שלח: **ב**) ר"ה ליראות לו פרכסה כנגדו בל"ל והד"א: **א**) תוב' ד"ה מיום וכו' והמלה שלא היו יכולין לדנו בסנהדרין:

‏**גליון הש"ם**‏ **מתנאי' במדה שאדם מודד.** עיין סנהדרין דף 5 ע"ה:

‏**לעזי רש"י**‏ **בבב"ל** [ובבירד"ל]. אגו, חגורה, חרט. **בומנל"ט** [בב"ן מלג"ט] דלקת שקדים מוגלתית.

[[]**פניה**‏[]]

הרי כמו אבן שנסקל בסקילה שנותנין על כריסו. וצ"ל דמיירי שהנופל יש לו בידו סיף או סכין כשנופל על חבירו הוא מתויד ראשו בסיף כמו שעושין במלכות: